

28.06.2024

Hovedkonklusioner – WEBINAR: “Macron’s gamble: The French Parliamentary Elections and the consequences for Europe”

Den 28. juni inviterede Tænk tanken EUROPA Sylvie Kauffmann, redaktionschef ved den franske avis, Le Monde, til et webinar om det franske parlamentsvalg.

Skrevet af

Daniel Holsting

✉ daniel@thinkeuropa.dk

Mads Jedzini

☎ +45 71 74 45 42

✉ mads@thinkeuropa.dk

Macron har gamblet, og han ser ud til at tabe

Emmanuel Macrons beslutning om at udskrive valg til parlamentet er blevet udlagt som lidt af et hasardspil. Meningsmålingerne indikerer et splittet politisk landskab i Frankrig, hvor Macrons Renaissance halter efter både højre- og venstrefløj. Det er kommet bag på Macron, som har undervurderet venstrefløj, der har samlet sig under en fælles fane på trods af på tværs af store politiske skel.

Da Macron stemplede ind på den franske politiske scene i optakten til præsidentvalget i 2017, var det med et politisk projekt koncentreret om Macron selv. En rodfæstet partiorganisation blev aldrig opbygget, og det er én af forklaringerne på Rennaisances ringe forankring i partisystemet, forklarede Kauffmann. Det betyder, at det reelt kun er Rassemblement National, der er en rigtig partiorganisation i valgkampen: Renaissance har ingen bred forankring, og venstrefløjskoalitionen er fragmenteret.

Rassemblement Nationals fremgang kan formentlig også tilskrives Macrons mislykkede valgkamp til parlamentsvalget i 2022, hvor han undervurderede den franske højrefløj, fremhævede Kauffmann. Siden da Le Pen og Rassemblement National professionaliseret sig, og deres appel til franske vælgere er kommet bag på Macron. Rassemblement National har formået at samle franske vælgere om sine protester mod den plagede franske økonomi og den omstridte pensionsreform samt målet om at indføre strengere indvandringslove.

To scenarier, som begge medfører politisk dødvande

Webinaret skitserede to mulige udfald af valget. Det første og mest sandsynlige scenarie er et "hung parliament", dvs. et uregerligt parlament, hvilket gør det vanskeligt at danne et stabilt flertal. Det vil føre til et politisk dødvande i Frankrig. Alternativt kan der findes en teknokratisk løsning, hvilket dog virker usandsynligt, eftersom det fransk vælgerkorps netop er utilfredst med Macrons elitære facon. Samtidig har Macron ikke bakket op om en såkaldt "front républicain", hvor alle modkandidaterne går sammen om at forhindre Rassemblement National-kandidaten, fordi Macron også ser dele af venstrefløjen som ekstrem.

Det andet, mindre sandsynlige scenarie er, at Rassemblement National opnår et absolut flertal i parlamentet. Partiets spidskandidat til parlamentsvalget, Jordan Bardella, har udtalt, at han kun vil være premierminister, hvis det er på baggrund af et absolut flertal i ryggen. Imidlertid er det svært at forestille sig, at en *cohabitation* – en situation med Macron som præsident og Bardella som premierminister – er særlig holdbar. Ganske vist har der i tidligere regeringer, bl.a. under Mitterand og under Chirac, været eksempler på *cohabitation*, som har fungeret nogenlunde – men de politiske forskelle mellem en præsident Macron og en premierminister Bardella vil ganske enkelt være for store. Dette scenarie vil derfor også medføre et politisk dødvande.

Mulige konsekvenser for Europa: Frygter for "Frexit"

Begge scenarier vil påvirke Frankrigs europæiske naboer og EU. Et politisk dødvande vil flytte Frankrigs fokus til indenrigspolitikken, hvilket kan sætte større europæiske dagsordener på pause.

Det scenarie, som EU og Tyskland frygter mest, er, at Rassemblement National opnår absolut flertal. Rassemblement National går blandt andet til valg på at reducere det franske bidrag til EU-budgettet og afvise budgetreglerne. Der kan reelt blive tale om et "Frexit in disguise", som Kauffmann kaldte det.

For selv om Le Pens politiske linje er modereret de seneste år, er hun stadig eksponent for en anti-EU-politik – Kauffmann forventede ikke, at man kan forvente en "melonisering" af Rassemblement National, underforstået: Hvor ekstreme positioner bliver mere moderate, når de kommer til magten.

Hvad angår krigen i Ukraine, står Rassemblement National angiveligt på ukrainernes side, men nægter at sende franske tropper til Ukraine, ligesom partiet heller ikke vil donere våben, der kan anvendes mod mål inde i Rusland. Kauffmann mente dog ikke, at Rassemblement National ville forlade NATO's integrerede kommandostruktur, så længe der var krig i Ukraine.

Et højredrejet Frankrig kan forandre EU's landskab på en måde, som Unionen ikke er forberedt på, mente Kauffmann. Dette skift kan styrke båndene til højrefløjspartier, som Giorgia Meloni i Italien og Geert Wilders i Holland. Der kan også komme stridigheder om udpegelsen af både EU-kommissær og ambassadører, fordi kompetencen ikke er helt klart fastlagt i den franske forfatningen, understregede Kauffmann.

Endelig rejstes spørgsmålet om mediefriheden i Frankrig i tilfælde af en højrefløjsregering, og her fremhævede Kauffmann, at der allerede nu pågår diskussioner om, i hvilken public service-medierne skal privatiseres i tilfælde af en sejr til Rassemblement National.

Både et "hung parliament" og et absolut flertal til Rassemblement National vil altså få betydelige konsekvenser for både Frankrig og Europa. Macrons gamble om at udskrive parlamentsvalg ser ud til at mislykkes.